

នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អវតក/អជសជ

ដាក់តម្កល់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

កាលបរិច្ឆេទដាក់ឯកសារ: ២៤/០៣/២០០៩

ភាគីអ្នកតម្កល់: មេធាវីលោក ភីល ហ្គេតស៊ី

ភាសាដើម: ភាសាបារាំង

ប្រភេទឯកសារ: សាធារណៈ

**ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារ នៅនឹងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី
និងឯកសារទាំងឡាយដែលដាក់តម្កល់ដោយសហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុម ១**

អ្នកដាក់តម្កល់:

សហមេធាវី

កាំង ហ្គេតស៊ី

លោក ការ សាវ៉ុត

លោក François ROUX

តម្កល់ជូន:

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ចៅក្រម និង ឧទ្ទេស ប្រធាន

ចៅក្រម Silvia

CARTWRIGHT

ចៅក្រម យ៉ា សុខន

ចៅក្រម Jean-Marc

LAVERGNE

ចៅក្រម ឆូ មធីនី

ចម្លងជូន:

សហព្រះរាជអាជ្ញា

លោកស្រី ប៉ា នាន

លោក Robert PETIT

ឯកសារបានតម្កល់តាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification):
..... 25 / 03 / 2009
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé
du dossier:..... UCH ARUN

ឯកសារទទួល
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU
ថ្ងៃខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/Date de reception):
..... 24 / 03 / 2009
ម៉ោង (Time/Heure):..... 16 : 00
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé
du dossier: UCH ARUN

ចម្លងជូន:

មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

មេធាវី គង់ ពិសី

មេធាវី ហុង គីមសួន

មេធាវី យុង ផានិត

មេធាវី គីម ម៉េងឃី

មេធាវី ម៉ុច សុវណ្ណារី

Me Silke STUDZINSKY

Me Martine JACQUIN

Me Philippe CANNONE

មេធាវី ទី ស្រីនណា

Me Pierre Olivier SUR

Me Alain WERNER

Me Brianne McGONIGLE

Me Annie DELAHAIE

Me Elizabeth RABESANDRATANA

Me Karim KHAN

គោរពជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

I. ការលើកឡើងអំពីអង្គហេតុ និងកម្មវត្ថុនៃសំណើរសុំ

- ១. ក្រុមមេធាវីការពារក្តី បានទទួលរួចមកហើយនូវសេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពីបញ្ជីឈ្មោះសាក្សីដែលដាក់តម្កល់ដោយសហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុម ១ ជាភាសាខ្មែរ និងជាភាសាអង់គ្លេស កាលពីថ្ងៃទី ១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩។
- ២. ក្នុងអំឡុងពេលសវនាការបឋមកាលពីថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩ ក្រុមមេធាវីការពារបានប្រកាន់នូវជំហររបស់ខ្លួនក្នុងលក្ខណៈបឋមពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើរសុំដែលធ្វើឡើងដោយក្រុមមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងក្រុម ១ ដែលមានបំណងបញ្ចូលសាក្សីចំនួន ១នាក់ បន្ថែមទៀតទៅក្នុង “អង្គសវនាការដើម្បីធ្វើការសម្រេចសេចក្តី”¹។
- ៣. ក្រុមមេធាវីការពារ បានគូសបញ្ជាក់រួចមកហើយថា ខ្លួនបានបដិសេធយ៉ាងដាច់ណាត់ទៅនឹងភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំពោះអ្វីដែលភាគីនេះអាចស្នើអំពីការដាក់ទោស និងសូមបញ្ជាក់អំពីហេតុផលនៃការជំទាស់នេះយ៉ាងខ្លី។ ចំពោះចំណុចនេះ មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្រុម៤ ក៏បានឯកភាពតាមមេធាវីការពារផងដែរ²។
- ៤. ក្នុងពេលសវនាការ អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចថា អង្គជំនុំជម្រះនឹងធ្វើការសម្រេចនាពេលក្រោយទៅលើបញ្ហាសាក្សីដែលមានរាយនាមក្នុងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សីដែលផ្តល់ដោយមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្រុម ១។³

¹ សូមពិនិត្យមើលរបាយការណ៍សវនាការថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩ ដែលបានធ្វើជាសាធារណៈ ត្រង់ទំព័រ ៥ ដល់ ៧ (E1/4.1) សូមពិនិត្យមើលផងដែរនូវរបាយការណ៍សវនាការ ថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩ ដែលធ្វើជាសម្ងាត់ ត្រង់ទំព័រ ៨ និង ៩ (E1/4.2) និងរបាយការណ៍សវនាការ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩ សវនាការសាធារណៈ ទំព័រ ៥៤ (E1/3.1)។

² សូមពិនិត្យមើលរបាយការណ៍សវនាការថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩ ដែលបានធ្វើជាសាធារណៈ ត្រង់ទំព័រ ៨ ដល់ ១០ (E1/4.1) និងសវនាការជាសម្ងាត់ ត្រង់ទំព័រ ១០ និង ១១ (E1/4.2)។

³ សូមពិនិត្យមើលរបាយការណ៍សវនាការ ថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩ សវនាការធ្វើឡើងជាសាធារណៈ ទំព័រទី៣ និង ២១ (E1/4.1)។

[ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារ ទៅនឹងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងឯកសារទាំងឡាយដែលដាក់តម្កល់ដោយសហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុម ១]

- ៥. កាលពីថ្ងៃទី ១០ ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៩ ក្រុមមេធាវីការពារបានទទួលនូវសេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពីបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និង ឯកសារនានាដែលដាក់តម្កល់ដោយសហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងក្រុម ១ ជាភាសាបារាំង។
- ៦. ដោយបានជ្រាបច្បាស់អំពីពាក្យសុំទាំងឡាយរបស់មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងក្រុម១ ក្រុមមេធាវីការពារសូមលើកឡើងនូវទង្វើករណីទាំងឡាយរបស់ខ្លួនដូចមានបង្ហាញជូនខាងក្រោម ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងឯកសារនានារបស់មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

II. ទង្វើករណីរបស់មេធាវីការពារ

- ៧. មេធាវីការពារសូមបញ្ជាក់ហើយ បញ្ជាក់ទៀតថា ខ្លួនមិនបានប្រឆាំងទៅនឹងការដែលភាគី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចូលរួមយ៉ាងសកម្មទៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធីនៃរឿងក្តីរបស់ កាំង ហ្គេកអ៊ាវនោះទេ។
- ៨. ផ្ទុយទៅវិញ មេធាវីការពារសូមសំណូមពរអោយអង្គជំនុំជម្រះទាំងមូល មេត្តាកំណត់អំពីតួនាទីរបស់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងរឿងក្តីនេះ ដោយធ្វើការពិចារណាផងដែរអំពីលក្ខណៈពិសេស និងព្រំដែននៃសិទ្ធិក្នុងការធ្វើបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក ⁴ និងសូមពិនិត្យមើលពីការគោរពដល់សិទ្ធិរបស់ភាគីមេធាវីការពារផងដែរ ហើយជាពិសេសការគោរពសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះសេចក្តីមួយប្រកបដោយសមធម៌។

ក. សិទ្ធិមានកំណត់ក្នុងការអនុវត្តបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក

- ៩. យោងលើវិធានច្បាប់របស់កម្ពុជាសម្រាប់អនុវត្តក្នុង អ.វ.ត.ក មេធាវីការពារយល់ឃើញថា៖
 - ទីមួយ សហព្រះរាជអាជ្ញា និង ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដាក់នូវពាក្យបណ្តឹងនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក ហើយដែលពាក្យបណ្តឹងរបស់ភាគីទាំងពីរនេះមានកម្មវត្ថុពីរផ្សេងគ្នា។ បណ្តឹងទាំងពីរ

⁴ សូមពិនិត្យមើល “ សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំទាក់ទងនឹងមរណភាពរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី” អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃ អ.វ.ត.ក ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៩ (E2/5/3) កថាខ័ណ្ឌ៨។
 [ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារ ទៅនឹងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងឯកសារទាំងឡាយដែលដាក់តម្កល់ដោយសហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុម ១]

នោះមាន បណ្តឹងអាជ្ញា និងការការពារផលប្រយោជន៍សង្គមទាំងមូល ជាបណ្តឹងចម្បង និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការការពារផលប្រយោជន៍បុគ្គលជាធំ ជាបណ្តឹងបន្ទាប់បន្សំ។ និង - ទីពីរ បញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្រេចពីទោស គឺជាសមត្ថកិច្ចរបស់ម្ចាស់បណ្តឹងអាជ្ញា ពោល គឺជាសមត្ថកិច្ចផ្ទាល់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា។

១០. ហេតុដូច្នោះ មេធាវីការពារសូមសន្និដ្ឋានថា នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី គ្មានសមត្ថកិច្ចក្នុងការស្នើសុំការដាក់ទោសឡើយ ហើយនិងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបញ្ចូលខ្លួន សាក្សីដើម្បីសម្រេចពីបញ្ហានេះឡើយ។

១១. ប្រការនេះ អនុលោមទៅតាមការវិភាគលើបទបញ្ញត្តិនានានៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក ដែល សមស្របក្នុងករណីនេះ ហើយដែលចែងថា៖

i. ជនរងគ្រោះអាចអនុវត្តបានតែបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយប៉ុណ្ណោះ⁵ ។ មានតែសហព្រះរាជអាជ្ញា មួយ ប៉ុណ្ណោះដែលជាម្ចាស់ និងជាអ្នកធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា⁶។

ii. បន្ទុកនៃភស្តុតាងត្រូវធ្លាក់ទៅលើសហព្រះរាជអាជ្ញា⁷ ។

iii. មានតែសហព្រះរាជអាជ្ញាមួយគត់ ដែលមានសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញ ដោល⁸ ដែលសិទ្ធិនេះបានគ្របដណ្តប់សិទ្ធិក្នុងការសុំឱ្យមានការផ្តន្ទាទោសណាមួយទៅលើជនជាប់ ចោទ និងស្នើសុំអំពីទំហំនៃការដាក់ទោសនោះផងដែរ។

iv. ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខចំពោះសេចក្តីសម្រេច ដែលពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងផលប្រយោជន៍រដ្ឋប្បវេណីរបស់ខ្លួនបានឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានបណ្តឹង សាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងរឿងនោះតែប៉ុណ្ណោះ⁹។

ត្រង់ចំណុចនេះបានសេចក្តីថា ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខអំពីការអនុវត្ត ទោសឡើយ ប្រសិនបើខ្លួនយល់ឃើញថាការអនុវត្តទោសនោះមិនសមស្របទៅនឹងអ្វីដែលខ្លួនចង់ បាន។ មានតែ សហព្រះរាជអាជ្ញាមួយប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសិទ្ធិទៅលើរឿងនេះ។

⁵ វិធាន ២៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងដែលមានចំណងជើងថា “ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់គូរភាគី ” ។

⁶ វិធាន ៤៩ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងដែលមានចំណងជើងថា “ ការអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញា ” ។

⁷ វិធាន ៨៧ (១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

⁸ វិធាន ៩៤ (១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

⁹ វិធាន ១០៥ (១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

[ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារ ទៅនឹងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងឯកសារទាំងឡាយដែលដាក់តម្កល់ដោយសហមេធាវីដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុម ១]

១២. មេធាវីការពារយល់ឃើញថា វិធានផ្ទៃក្នុងនៃ អ.វ.ត.ក យោងទៅលើបទបញ្ញតិពិសេសរបស់ខ្លួន បានចែងអំពីវិធាននីតិវិធីដ៏សមស្របបំផុតពាក់ព័ន្ធដល់ការកំណត់អំពីតួនាទីរបស់ភាគីដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក។ ក៏ប៉ុន្តែ បើសិនជាអាចធ្វើទៅបាន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង អាចយោងទៅលើក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលក្រមនេះបានចែងនូវ បទបញ្ញតិដែលមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាទៅនឹងបទបញ្ញតិដែលបានចែងដោយ វិធានផ្ទៃក្នុងនៃ អ.វ.ត.ក ពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិនិយាយស្តីរបស់គូភាគីក្នុងពេលជំនុំជម្រះ និងសិទ្ធិមាន កំណត់របស់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅនឹងសាលក្រម¹⁰ ហើយ និង បានកំណត់និយមន័យយ៉ាងច្បាស់លាស់ អំពីអ្វីទៅជាបណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងក្របខណ្ឌនៃរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ តាមច្បាប់របស់កម្ពុជា។ ក្រមនេះក៏បានចែងផងដែរ ក្នុងមាត្រា ២ របស់ខ្លួនដែលថា ៖ “ បណ្តឹងអាជ្ញាមានគោលបំណង (...) ផ្ដន្ទាទោស (...) តាមច្បាប់ដែល បានកំណត់” ¹¹ និងតាមរយៈមាត្រា ៤ ដែលបានចែងថា “ បណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវអនុវត្តក្នុងនាមនៃផល ប្រយោជន៍ទូទៅដោយអយ្យការ។”¹²

១៣. ម្យ៉ាងទៀត មេធាវីការពារយល់ឃើញថា ដោយសារ អ.វ.ត.ក ស្ថិតក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការរបស់ កម្ពុជា ដែលប្រព័ន្ធតុលាការនេះមានមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួនផ្អែកលើប្រព័ន្ធច្បាប់របស់បារាំង ពាក់ព័ន្ធ ដល់នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ វាជាការចាំបាច់មួយដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងគួរពិនិត្យមើលអំពីការ អនុវត្តជាក់ស្តែងពាក់ព័ន្ធដល់តួនាទីរបស់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំពោះមុខតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ បារាំង។ ជាក់ស្តែងដូចដែលមេធាវីការពារលោក កាំង ក៏ដូចជាមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្រុម

¹⁰ មាត្រា ៣៣៥, ៣៣៦, ៣៧៥ និង ៤០២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា
¹¹ មាត្រា ២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា៖
 “បណ្តឹងអាជ្ញានិងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីគឺជាបណ្តឹងពីរផ្សេងពីគ្នា។
 បណ្តឹងអាជ្ញាមានគោលបំណងពិនិត្យអត្ថិភាពនៃបទល្មើស បង្ហាញឱ្យឃើញពិរុទ្ធភាពនៃជនល្មើស និងផ្ដន្ទាទោសជននេះតាមច្បាប់ កំណត់។
 បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានគោលបំណងធ្វើឱ្យបានជួសជុលការខូចខាត ដែលបណ្តាលមកអំពីអំពើល្មើសដល់គូភាគីរងគ្រោះ ហើយ ក្នុងគោលបំណងនេះ ឱ្យអ្នករងគ្រោះបានទទួលសំណងជម្រើសផ្គត់ផ្គង់និងព្យាបាលកម្មដែលខ្លួនបានទទួល។”
¹² មាត្រា ៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា៖
 “បណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវអនុវត្តក្នុងនាមនៃផល ប្រយោជន៍ទូទៅដោយអយ្យការ។
 អយ្យការធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទព្រហ្មទណ្ឌ និងសុំឱ្យអនុវត្តច្បាប់នៅចំពោះមុខយុត្តាធិការស៊ីបស្ទរ និងយុត្តាធិការជំនុំជម្រះ។”
 [ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារ ទៅនឹងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងឯកសារទាំងឡាយដែលដាក់តម្កល់ដោយសហមេធាវីដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុម ១]

៤ បានលើកឡើងក្នុងអង្គសវនាការបឋមកាលពីថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩ ថា នៅប្រទេស បារាំងចំពោះរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានសិទ្ធិសុំឱ្យមានការអនុវត្តទោស ឡើយ តួនាទីនេះត្រូវបានប្រគល់ផ្តាច់មុខទៅឱ្យអយ្យការ¹³។

១៤. ផ្ទុយទៅវិញ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា ច្បាប់របស់កម្ពុជាមានបទបញ្ញត្តិនានាដែលមាន លក្ខណៈច្បាស់លាស់គ្រប់គ្រាន់ ស្តីអំពីតួនាទីរបស់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងរឿងក្តី ព្រហ្មទណ្ឌ គេមិនគួរដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវរាល់បទបញ្ញត្តិនៃវិធាន២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អវតក និងយោងលើវិធានទាំងឡាយនៃនីតិវិធីដែលបានបង្កើតឡើងនៅកំរិតអន្តរជាតិ ហើយកាន់តែមិនគួរ ថែមទៀតដោយហេតុថា នៅក្នុងយុត្តាធិការអន្តរជាតិដទៃទៀត គេមិនឃើញមានភាគីដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីឡើយ។

ខ. សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការទទួលបានការជម្រះក្តីប្រកបដោយសមធម៌

១៥. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីគូសបញ្ជាក់ថា ការបង្ហាញខ្លួនរបស់សាក្សីកោះហៅតាមសំណើរបស់មេធាវី ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាកំណត់ទោសនោះគឺមិនត្រឹមតែផ្ទុយទៅនឹងវិធាន និងស្មារតីរបស់នីតិកម្មជាដែលអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក ទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងរំលោភបំពានលើសិទ្ធិរបស់ ជនជាប់ចោទក្នុងការទទួលបានការជម្រះក្តីប្រកបដោយសមធម៌ ដែលជាសិទ្ធិការពារដោយ មាត្រា ១៤ នៃកត្តិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និង នយោបាយ (Pacte international relatif aux droits civils et politiques - PIDCP) ថែមទៀតផង¹⁴។

១៦. ដូច្នេះ ប្រសិនណាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងប្រគល់ដល់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនូវសិទ្ធិតម្រូវឱ្យ មានការស្តាប់សាក្សីចំពោះបញ្ហាកំណត់ទោស ការធ្វើបែបនេះបានសេចក្តីថាអង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូងផ្តល់សិទ្ធិដល់ពួកគេដើម្បីសម្រេចពីការដាក់ទោស ព្រមទាំងសិទ្ធិបញ្ចេញទម្លាក់ករណីនៅត្រង់ បញ្ហានេះដូច្នោះដែរ។ តុល្យភាពនៃមធ្យោបាយការពារខ្លួនរបស់គូរភាគីក្នុងរឿងក្តីនេះនឹងត្រូវបាន រំលោភបំពាន ដោយហេតុថាក្រុមមេធាវីការពារក្តីត្រូវប្រឈមមុខឆ្លើយមិនត្រឹមតែទម្លាក់ករណី

¹³ សូមមើល របាយការណ៍សវនាការថ្ងៃទី១៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៩ - សវនាការសាធារណៈ ទំព័រទី៥ ដល់ទី៧ និង ទំព័រទី៨ ដល់ទី១០ (E1/4.1) និង សវនាការជាអសាធារណៈ ទំព័រទី៨ ដល់ទី១១ (E1/4.2)។

¹⁴ សូមមើលផងដែរវិធាន២១ (១)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អវតក ព្រមទាំងមាត្រា៣៣ (ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អវតក។

[ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារ ទៅនឹងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងឯកសារទាំងឡាយដែលដាក់តម្កល់ដោយសហមេធាវីដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុម ១]

ទាក់ទងនឹងបញ្ហាទោសដែលលើកឡើងដោយការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាប៉ូណ្ណោះទេ តែថែមទាំងតាំងទៅនឹងទង្វើករណីដែលលើកឡើងដោយក្រុមមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលដើរតួនាទីដូចជាសហព្រះរាជអាជ្ញាថែមទៀតផង។

១៧. ម្យ៉ាងវិញទៀត ការបង្ហាញខ្លួនរបស់សាក្សីដែលស្នើសុំដោយភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការបង្ហាញទង្វើករណីអំពីទោសដោយភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងធ្វើឱ្យការជំរុញដេញដោលកាន់តែវែងអន្លាយទៅ ហើយប្រការនេះធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការទទួលបានការវិនិច្ឆ័យទោសក្នុងរយៈពេលមួយសមស្របមួយ។

III. សំណើ

១៨. វិធាន ៨០ (២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អវតក ចែងអំពីលទ្ធភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងការបដិសេធការបង្ហាញខ្លួនរបស់សាក្សី ឬអ្នកជំនាញបើសិនជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងយល់ឃើញថា ការស្តាប់ចម្លើយជននេះមិនចាំបាច់សម្រាប់ការវិនិច្ឆ័យទោសឱ្យបានត្រឹមត្រូវនោះទេ។

១៩. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា ដោយយោងទៅលើរាល់ហេតុផលទាំងឡាយដែលបានលើកឡើងខាងលើ ការយល់ព្រមឱ្យភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៃក្រុមទី១ នូវសិទ្ធិឱ្យមានការបង្ហាញខ្លួនរបស់លោកសាស្ត្រាចារ្យ Christophe Staker និងលោកស្រីបណ្ឌិត Phuong Pham ក្នុងនាមជាសាក្សី ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាកំណត់ទោស គឺមិនសមស្របសម្រាប់ការវិនិច្ឆ័យទោសឱ្យបានត្រឹមត្រូវនោះឡើយ។

២០. មេធាវីការពារសូមស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមេត្តាច្រានចោលការសុំបញ្ជូលសាក្សីចំនួនពីរនាក់នោះ ពីសំណាក់មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

ហេតុដូច្នោះ

២១. ដោយយោងទៅលើរាល់ហេតុផលទាំងនេះ និងដោយអនុវត្តវិធាន៨០ (២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់អវតក និងមាត្រា១៤ នៃ PIDCP ក្រុមមេធាវីការពារក្តីស្នើសុំឱ្យ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖

- មេត្តាប្រកាស និងសម្រេចថា គឺមានតែអយ្យការប៉ូណ្ណោះ ជាអ្នកដោះស្រាយបញ្ហាទាក់ទងនឹងការកំណត់ទោសនៅក្នុងរឿងក្តី មិនមែនជាសិទ្ធិរបស់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទេ
- បដិសេធចោលសំណើសុំបង្ហាញខ្លួនលោកសាស្ត្រាចារ្យ Christophe Staker និងលោកស្រីបណ្ឌិត Phuong Pham ដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីសាក្សីរបស់សហមេធាវីរបស់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៃក្រុម ១។

[ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារ ទៅនឹងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងឯកសារទាំងឡាយដែលដាក់តម្កល់ដោយសហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុម ១]

សុំអនុសិទ្ធិកែប្រែគ្រប់យ៉ាង

<p>មេធាវីម្នាក់ក្នុងចំណោមមេធាវីទាំងពីរ</p> <p>មេធាវី ករ សាវុត្ត</p> <p>មេធាវី François ROUX</p>	<p>ភ្នំពេញ</p>	
---	----------------	---

[ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារ ទៅនឹងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងឯកសារទាំងឡាយដែលដាក់តម្កល់ដោយសហមេធាវីដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុម ១]